

In 1943 waren te Nunspeet de rupsen van *Lophopteryx camelina* L. zeer algemeen, niet het minst op den Amerikaanschen eik.

De peperhuisjes van een *Rhynchites* spec. zag ik herhaaldelijk aan de bladeren. Deze peperhuisjes zagen er steeds slordiger uit dan die op den gewonen eik. De soort werd niet vastgesteld.

Gallen nam ik nog niet waar. Ook S. J. van Ooststroom zag nooit iets van dien aard, terwijl de gallencollectie van het Rijksherbarium evenmin iets bevat. In de eikels zag ik nog slechts eenmaal iets van larvenvraat. Er zat geen larve meer in.

De nu 20 à 30 jaar oude Amerikaansche eikenlanen in den uitleg van Nunspeet worden al aardig aangetast door de honingzwam *Armillaria mellea* (Vahl ex Fr.) Quél. en ook wel door de zwavelkopjes *Hypholoma fasciculare* Quél., zonder dat de aangetaste boomen er nog ziek uitzien.

Mijn dank aan Dr. van Ooststroom voor zijn hulp bij de nomenclatuur, enz.

Nunspeet 1943.

Onze drietand.

Een opwekking voor amateur-entomologen

door

D. MAC GILLAVRY.

Uit de inleiding van R. Paulian's „Les Coléoptères" (zie Bernet Kempers E.B. XI No. 253 p. 123—4) haal ik met instemming aan de volgende tirade: „Ne „pouvant savoir ce qui a été fait sur le sujet, découragé par une bibliographie d'année en année plus étendue, le naturaliste amateur, de tous temps le meilleur des „biologistes,, omet de signaler ses observations, ses captures, et apprend un „beau jour avec étonnement que ce qu'il avait vu il y a longtemps vient d'être publié „à l'étranger."

Welnu onze veldentomologen en speciaal onze jongeren, zullen hun observaties nu kunnen toetsen, wat de coleoptera betreft, aan het boek van Paulian. Het is een waardige tegenhanger voor het boek van Hering over de biologie der vlinders (1926), van Bischoff over die der hymenoptera (1927), van Chopard over de orthoptera (1937), alsmede, op meer beperkt faunistisch gebied, voor het mooie boek van Butler (1923) over de biologie der Britsche wantsen. Doen zij dit, dan zullen zij zien, hoeveel er nog valt aan te vullen en te vergelijken. Daarom raad ik hen dringend aan, zet uw licht niet onder de korenmaat, maar kom voor den dag met uw waarnemingen.

Voor ditmaal zou ik de aandacht willen vestigen op een vraagstuk onzen drietand *Typhaeus (Ceratophyus) typhaeus* L. betreffend en wel naar aanleiding van een zinsnede in het andere door Bernet Kempers l.c. p. 124 behandelde boek van Paulian Faune de France, Coléoptères scarabaeides 1941. Op pag. 22. zegt nl. Paulian: „Quelques espèces, au contraire, préfèrent les sols compacts: tels sont „les Copris et les Bubas, mais surtout les Sisyphus et les Typhaeus qui semblent éviter „le sable le plus possible."

Wanneer men in den nawinter onze heidevelden bezoekt, zandig terrein bij uitnemendheid, kan men de aldaar heerschende activiteit van *Typhaeus* genoeg opmerken, mits... er nog schapen zijn. Terwijl ook op de nu sterk teruggedrongen heide rondom Nunspeet vroeger schapen en drietand alom tegenwoordig waren, heb ik in 1943 geen een drietand meer gezien. Ik twijfel niet, of in Elspeet zullen zij nog wel aanwezig zijn, daar zijn nog schapen genoeg. Hoe staat het tegenwoordig in dit opzicht met het heidenatuurreserveaat in het Gooi?

Men zegt, dat bij gebrek aan schapenkeutels, geiten- en konijnenkeutels een tijdlang als surrogaat kunnen dienen. Alweer een vraag, is dit werkelijk zoo en indien ja, voor hoeveel jaren?

En nu de hoofdvraag waarom ik deze opwekking schrijf. Zou *Typhaeus* bij ons zijn gangen graven in zuiver zand, of zou hij dit doen ter plaatse waar leem in den grond zit? Is dit laatste het geval, dan zou er geen tegenstelling zijn met Paulian's uitspraak. Dat moet nog onderzocht worden, wij weten het niet. Maar hoe weet *Typhaeus* waar onder het zand leem zit? Misschien echter ligt het vraagstuk geheel anders en is onze diluviale zandgrond in den tijd, dat *Typhaeus* aan het graven is, door zijn vochtgehalte hard genoeg om voor zoo'n kever een „sol compact" te representeeren. We zijn dan boven op een der tegenwoordige stokpaardjes gezeten, nl. op het mikroklimaat en den invloed daarvan op de bodemgesteldheid.

Nunspeet, Groenelaantje 7, Februari 1944.